

Waarnemers in Israël cruciaal

Kerkinactie

UCP zoekt naar de feiten rond het conflict tussen Israël en de Palestijnen. Kerkinactie mag UCP niet verlaten omdat de kritiek op Israël te dominant is.

door Anton Westerlaken

Op 19 december jaar verscheen een stevige studie van de WRR over de betekenis van religie in het publieke domein. Die betekenis blijkt veel groter te zijn dan veelal gedacht wordt en wint ook aan belang. Deze week werd bekend dat Kerkinactie (van de Protestantse Kerk in Nederland, PKN) op 22 december besloot om niet langer te participeren in hulporganisatie UCP (United Civilians for Peace). Zo'n snelle reactie, drie dagen na het WRR-rapport, lijkt hoopgevend voor toekomstige maatschappelijke vraagstukken waar geloof en levensbeschouwing een rol spelen. Maar is die hoop terecht? Op eerste Kerstdag bleek dat dankzij de bouw van de Israëlische muur een normaal bezoek aan Bethlehem niet meer mogelijk is. Van 'geen plaats' is het geworden 'geen toegang'...

De UCP is in 2001 opgericht door een aantal gerespecteerde Nederlandse ontwikkelingsorganisaties om burgerwaarnemers uit te kunnen zenden naar het Midden-Oosten. Hun taak is vast te stellen wat er gebeurt in het conflict tussen Israël en de Palestijnen en daarover te rapporteren. Een voorstel om VN-waarnemers te sturen, gebruikelijk in andere conflictgebieden, werd geblokkeerd door Israël en haar bondgenoten. Het UCP-initiatief kwam er om beter de feiten in de Palestijnse gebieden te kunnen melden. Dat was en is hard nodig, zeker in Nederland waar de opvattingen van Israël onevenredig veel aandacht krijgen.

UCP-waarnemers werden voor drie maanden uitgezonden en zijn op de spannende plekken zoals de checkpoints Gaza, Ramallah en Bethlehem. Ze maken rapporten en vragen om reacties. Goed en belangrijk werk omdat ze de effecten van de bezetting in de Palestijnse gebieden onder de aandacht brengen.

Die waarnemers werden van tijd tot tijd bezocht door 'bobo-types' uit Nederland, van verschillende plui-mage en politieke opvattingen. Zonder uitzondering waren zij na hun

bezoek uitgesproken helder over wat ze hadden gezien en gehoord: menselijk en juridisch onrecht, Israëlisch beleid dat is gericht op het laten 'verdwijnen' van de Palestijnen, geweld dat alleen maar extra geweld oproept, de getallen van slachtoffers die altijd in het nadeel zijn van de Palestijnen.

Het waren juist deze bezoekers die vervolgens duidelijke (politieke) uitspraken deden, net zoals de hoogste baas van de protestantse kerk, Bas Plaisier. Toen Plaisier nog in Palestijns gebied was, deed hij glasheldere uitspraken. Maar eenmaal weer thuis, in de beklemmende omgeving van het PKN-beleid, werden deze gesmoord. De onopgeefbare verbondenheid met het Joodse volk verplichtelijk blijkbaar tot stilte, zelfs als je daar Palestijnse christenen voor in de steek moet laten.

Nu laat de Protestantse Kerk de UCP in de steek, met als argument dat de kritiek op Israël te dominant is geworden en daardoor het vredeswerk minder effectief kan zijn. Het is de wereld op zijn kop. Waarnemers van UCP brengen de feiten in beeld. Gezagsdragers en beleidsmakers trekken daaruit conclusies en dan loop je weg van UCP, omdat de conclusies je niet aanstaan?

Inderdaad, religie heeft een steeds grotere betekenis in de maatschappelijke keuzes die Kerkinactie maakt. In dit geval dan wel de religie van geen kleur bekennen, niet warm of koud worden, en vooral niets zeggen; de religie van schijnheiligheid. Blijkbaar zijn in de Nieuwe Bijbelvertaling van Kerkinactie de begrippen 'gerechtigheid', 'rechtvaardigheid' en 'help de zwakken' weg vertaald.

Juist in de kerstperiode, als onder meer in Bethlehem blijkt hoe vernietigend de bouw van de muur is, als Palestijnen elkaar op leven en dood bevechten, en als zelfs de Israëlische legerleiding zijn falend beleid erkent, besluit Kerkinactie UCP in de steek te laten.

Waarom gaat PKN niet uit van de kernboodschap van het christelijk geloof, door geweld principieel te veroordelen, apartheidsbeleid tot in de kern te bevechten, en verbondenheid met geloofsgenoten tot het bittere eind vol te houden? Dat betekent niet eenzijdig pro-Palestijns of pro-Israël beleid, maar oprechte keuzes voor gerechtigheid, niet gehinderd door angst voor de achterban.

Anton Westerlaken is oud-voorzitter van het CNV, voorzitter van de Raad van Bestuur van 's Heeren Loo en was bezoeker aan de waarnemers van UCP.

Stuk van de Israëlische muur bij Jeruzalem.

FOTO REUTERS